

دانشگاه علوم پزشکی کرمان

دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی

پایان نامه مقطع کارشناسی ارشد رشته اقتصاد بهداشت

عنوان:

بررسی وضعیت پرداخت از جیب بیماران بستری و درصدهزینه های کمرشکن

سلامت در مراکز درمانی شهر کرمان در نیمه دوم سال ۱۳۹۶

توسط: سونیا نظری

استاد راهنما: خانم دکتر اسما صابر ماهانی

استاد مشاور: دکتر فرزانه ذوالعلی

سال تحصیلی ۱۳۹۶-۱۳۹۷

چکیده فارسی

مقدمه و اهداف: در فرایند بهره‌مندی از خدمات بهداشتی و درمانی، هزینه‌های پرداخت شده توسط بیمار اهمیت ویژه‌ای دارد. این هزینه‌ها به هزینه‌های مستقیم درمانی، مستقیم غیردرمانی و هزینه‌های غیرمستقیم تقسیم‌بندی می‌شوند. برنامه‌های حفاظت مالی بیماران در اغلب موارد تنها قادر به پوشش هزینه‌های مستقیم درمانی بیماران هستند و همین موضوع باعث نادیده گرفته شدن سایر هزینه‌های پرداخت شده توسط بیماران و تاثیر آنها می‌شود. هدف از این مطالعه برآورد هزینه‌های پرداخت شده توسط بیماران در ابعاد مختلف و نقش آن در ایجاد هزینه‌های کمرشکن برای خانوار در مراکز درمانی شهر کرمان بود.

روش‌ها: در این پژوهش ۸۰۰ بیمار که طی نیمه دوم سال ۱۳۹۶ به مراکز درمانی ارائه‌دهنده خدمات بستری و بستری موقت شهر کرمان مراجعه کردند، از طریق نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. اطلاعات هزینه‌ای بیمار به سه دسته هزینه‌های مستقیم درمانی، هزینه‌های مستقیم غیردرمانی و هزینه‌های غیرمستقیم تقسیم‌بندی شدند. قسمتی از اطلاعات هزینه‌ای از طریق پرونده پزشکی بیمار و قسمتی از طریق مصاحبه با بیمار یا همراه بیمار گردآوری شد. مصاحبه با بیمار از طریق پیگیری تلفنی و در زمان دو هفته بعد از ترخیص بیمار از مرکز درمانی انجام شد. به منظور محاسبه هزینه‌های کمرشکن براساس رویکرد سازمان جهانی بهداشت آستانه ۴۰ درصد از توانایی پرداخت و براساس رویکرد مبتنی بر درآمد ۳ آستانه ۵، ۱۰ و ۲۰ درصدی از درآمد یک سال قبل بیمار در نظر گرفته شد.

یافته‌ها: میانگین کل هزینه پرداخت شده از جیب بیماران در هر بار بستری در کل مراکز درمانی شامل هزینه‌های مستقیم درمانی، مستقیم غیردرمانی و غیرمستقیم ۷/۵۶۱/۹۷۷ ریال بود. در مراکز دولتی، هزینه رفت و آمد ۲ برابر و تغذیه برابر با پرداختی بیمار از صورتحساب بود. در مراکز خصوصی و نیمه خصوصی به علت بالا بودن صورتحساب پرداختی بیمار، هزینه‌های غیردرمانی و هزینه دارو و تجهیزات در صد کوچکی از هزینه‌ها را به خود اختصاص داده بود. بر اساس مدل رگرسیونی، مدت اقامت، اقامت در مراکز درمانی خصوصی نسبت به نیمه خصوصی و داشتن فرد همراه با مقدار هزینه‌های پرداخت شده توسط بیماران رابطه مستقیم داشت. ۳۷ درصد از بیماران بخش دولتی با در نظر گرفتن آستانه ۵ درصد با یکبار بستری در معرض هزینه‌های کمرشکن سلامت قرار گرفته بودند.

نتیجه‌گیری: گرچه هزینه‌های مستقیم درمانی اهمیت زیادی دارند و حمایت از بیماران در برابر این هزینه‌ها بسیار ارزشمند است اما بیماران در زمان دریافت خدمات درمانی بستری هزینه‌های متنوع دیگری نیز دارند. بی‌توجهی

به هزینه های مستقیم غیردرمانی و هزینه های غیرمستقیم ناشی از غیبت از کار بیمار و همراه وی می تواند خانوارها را در معرض هزینه های کمرشکن قرار دهد.

کلید واژه ها: پرداخت از جیب، هزینه های مستقیم درمانی، هزینه های مستقیم غیردرمانی، هزینه های غیرمستقیم، هزینه های کمرشکن سلامت

Abstract

Introduction: Out-of-pocket (OOP) costs are a major part of the process for benefiting from healthcare services. The OOP costs include direct medical costs, direct non-medical costs, and indirect costs. In most cases, patient's financial protection plans cover only direct medical costs, ignoring other expenses by patients and their effects. The present study aimed at estimating OOP costs paid by patients and their catastrophic financial burden on households in medical centres of Kerman from various aspects.

Material and methods: In this study, 800 patients who referred to inpatient and hospital admissions centers in Kerman during the second half of 2017-2018 were selected through simple random sampling. The patient's cost information was divided into three categories of medical direct costs, non-medical direct costs And indirect costs. Part of the cost information was collected through the patient's medical records and partly by interviewing the patient or caregiver. Health expenses were recorded with reference to two weeks prior to the interview and income data were collected with reference to the previous year. According to WHO's approach the threshold of 40 percent of capacity to pay and also according to the World Bank's approach, the three thresholds of 5, 10 and 20 percent of the patient's income were considered.

Results: The mean total OOP costs (including direct medical costs, direct non-medical costs, and indirect costs) in a one-time hospitalisation in all medical centres of Kerman was equal to 7,561,977 Iranian Rial (IRR). Based on the regression model, length of stay, the ratio of hospitalisation in private/semi-private medical centres, and presence of caregivers showed a direct relationship with OOP costs. Assuming a 5% threshold, 37% of patients in public medical centres were faced catastrophic health expenditure (CHE) in a one-time hospitalisation.

Conclusion: Despite the importance of direct medical costs and the need for protecting patients against these costs, patients usually incur a variety of costs when receiving inpatient services. Disregarding direct non-medical costs and indirect costs of patients' and their caregiver's absenteeism can cause households to face catastrophic expenditure.

Key words: Out-of-pocket payment; Direct medical costs; Direct non-medical costs; Indirect costs; Catastrophic health expenditure

kerman University Of Medical Sciences

In Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

(MSC)

Title:

**Survey of inpatient out of pocket and catastrophic health expenditures rate
in health care centers in Kerman city in the second half of 2017-2018**

By

Soniya Nazari

Supervisor:

Dr. Asma Saber Mahani

Advisor:

Dr. Farzaneh Zolala

Year:

2018